

FREDRIKSDAL
MUSEER OCH
TRÄDGÅRDAR
SKOLPROGRAM 2012



INNEHÅLL

- 4 ÅRETS TEMA—FJÄRILAR OCH ANDRA NYTTIGA DJUR
- 4 LÄRARINFORMATION
- 5 ELEVPROGRAM
- 5-8 SKÅNE FÖRR, NU OCH I MORGON
Stenåldersliv, Historiskt besök, Historiesyn och historiemedvetenhet, Folk och få på Lillarydsgården, Fredriksdals husdjur, Träd och trä, Besök i smedjan, Hantverk genom tiderna, Döden i våra liv, Kärlek, kropp och sex i slott och koja, Livet i staden, Industriella revolutionen i Helsingborg, Bot och bättring
- 9 HÖGTIDER
Påsk i vårt hus, Jul i vårt hus
- 10 MILJÖ OCH KLIMAT
Mat och klimat, Den ekologiska garderoben
- 11-12 NATUR OCH TRÄDGÅRD
Vinterfåglar, Vårfåglar, Livet i dammen, Småkrypsdetektiver, Blommor och bin, Skånes växtmiljöer, Svamp!, Kryddväxter, Skördetider, Äppeltider
- 14 LOVAKTIVITETER
Påskfest, Väsenvandring
- 15-16 LÄRARFORTBILDNING
Vinterfåglar, Matematik i förskolan, Matematik i grundskolan, Att lära svenska ute i grundskolan, Att använda skolans närmiljö i undervisningen, Att odla på skolgård, Utomhuspedagogik
- 16 UTSTÄLLNINGAR
Fjäril vingad, Fjärilsverkstad, Bevingat, Svamp!, Äppeltider
- 17-18 FREDRIKSDAL PÅ EGEN HAND
Kulturhistoriska miljöer, Skånes växtmiljöer, Blommor, Natur- och kulturstigar (Vinterbiologi, Träd och buskar vintertid, Träd och trä, Fredriksdalsrundan, Kluriga Kurras tipspromenad)
- 19 BOKNING OCH INFORMATION
Priser, Praktiska upplysningar



VÄLKOMMEN TILL FREDRIKSDAL!

FREDRIKSDAL MUSEER OCH TRÄDGÅRDAR är en unik anläggning. Med sin ovanliga blandning av natur och kultur är den en god grund för ett verklighetsanknutet lärande i en miljö som väcker både fantasi och upptäckarlust.

Den skolpedagogiska verksamheten på Fredriksdal är bred och innehållsrik. Hit är lärare och elever välkomna att arbeta på egen hand eller ta hjälp av Fredriksdals pedagoger. Vi skräddarsyr program och kan på begäran även göra besök ute på skolorna. Alla program är kopplade till skolans kursplaner, som en hjälp till ökad måluppfyllelse. Fredriksdal erbjuder dessutom fortbildning för pedagoger i olika kultur- och naturhistoriska ämnen.

Varje år fördelar Kulturrådet medel till "Skapande skola" för årskurserna 1–9, med syfte att integrera kulturen som en del av lärandet i skolan. Detta innebär att Sveriges skolor har möjlighet att samarbeta med kulturaktörer bland annat museer. Kontakta gärna oss för att diskutera och planera ett samarbete.

Är du lärare i förskolan – årskurs 9 i Kunskapsstaden Helsingborg har du möjlighet att söka kulturlöner för att finansiera deltagande i Fredriksdals elevprogram.

VÄLKOMMEN TILL FREDRIKSDALS SKOLPEDAGOGISKA VERKSAMHET 2012

Vi vill att Fredriksdals skolpedagogiska verksamhet ska

- bidra till en ökad måluppfyllelse i skolan
- förmedla en helhetsbild av vår historia, nutid och framtid, genom att i möjligaste mån integrera natur och kultur i programmen
- vara en självklar del i skolornas arbete
- främja demokratiska processer och flickors och pojkars värde
- förmedla kunskap och inspiration för att nå ett hållbart samhälle
- inbjuda till dialog mellan lärare och museipedagog för att gemensamt skapa skräddarsydda skolprogram
- genomföras av ett praktiskt, skapande och undersökande arbetssätt där alla sinnen aktiveras
- ge upplevelser som förmedlar förståelse och kunskap kring människans och naturens villkor i olika tider
- spegla hela Skånes natur- och kulturhistoria och sätta in den i ett mångfaldsperspektiv
- medverka till att utbilda handlingskraftiga och insiktsfulla individer, som kan ta ställning i frågor som rör kultur, samhälle och miljö
- erbjuda relevanta program till alla stadier i förskola och skola
- vara en länk mellan aktuell forskning och skola

ÅRETS TEMA— FJÄRILAR OCH ANDRA NYTTIGA DJUR I NATUR OCH TRÄDGÅRD

I år är vi nyfikna på fjärilar, men också på deras kompisar bin och humlor som hjälper oss med pollinering av bland annat fruktträd. Pollinering är en av våra viktigaste ekosystemtjänster och vi vill därför uppmärksamma pollinerarnas utsatta tillvaro. De har svårt att överleva i det moderna jordbrukslandskapet och blir allt färre. Fredriksdals blomstrandängar, skogar och hagar skapar livsrum för dessa små varelser och i vår visningskupa kan man följa binas arbete med att samla nektar som de omvandlar till honung.

Vi kommer också att bygga ett insekshotell, för att locka till oss nyttiga småkryp som är på jakt efter de skadliga i trädgården. Här finns idéer att ta med sig hem till skolgårdens odlingar.

I den nyanlagda systematiska trädgården kommer vi att berätta blombiologins fantastiska historia med exempel bland de vilda skånska växterna. Här finns också *En frösaga* där träskulpturer visar vägen bland ståndare och pistiller. På ett lekande sätt kan stora och små lära sig om blommans biologi och växtens väg från frö till frö.

Vackra fjärilsfotografier visas från den 5 maj i herrgårdens södra flygel. Samtidigt öppnas en interaktiv fjärilsverkstad i herrgårdens norra flygel.

LÄRARINFORMATION

Välkommen till en kostnadsfri introduktion till årets tema. Vi presenterar utställningar, elevprogram och fjärilsverkstad.

Tid: 7 maj kl 16–18

Samling: Huvudentrén på Fredriksdal

Anmälan senast fredag den 4 maj,

tel 042–10 45 05

bokning.fredriksdal@helsingborg.se



ELEVPROGRAM

Alla skolprogram är kopplade till skolans nya kursplaner. Se mer på www.fredriksdal.se (För skolan/Skolprogram/Kursplaner).

SKÅNE FÖRR, NU OCH I MORGON

STENÅLDERSLIV

Följ med på en resa till en tid då man samlade, jagade och fiskade för att få mat. Vi provar på hur det var att leva på stenåldern och ser om det finns något att lära om kost och hälsa av våra förfäder. Vi förbereder oss för jakt, smyger på byte, skjuter med pilbåge och samlar de örter naturen bjuder. Maten lagas i kokgrop. Både natur- och kulturpedagog deltar.

Obs! En av pedagogerna kommer kostnadsfritt till klassen och ger en timmes introduktion inför besöket på Fredriksdal (se program nedan, Historiskt besök).

23 april–15 juni

Tid: 180 minuter, inklusive 30 minuters fikapaus

Målgrupp: Lågstadium–mellanstadium

Pris: 2000:-/klass

HISTORISKT BESÖK

En av Fredriksdals kulturpedagoger besöker klassen för att berätta om någon tidsperiod från stenålder till nutid. Vi har människornas liv och teknikhistoria i fokus. Med utgångspunkt från historiska platser och händelser i omgivningen, diskuterar vi hur de styrde människornas liv. Vi har flera föremål med som ni får möjlighet att prova och känna på.

Tid: 60 minuter

Målgrupp: Mellanstadium–högstadium

Pris: 550:-/klass

HISTORIESYN OCH HISTORIEMEDVETENHET

En människa utan historia är en människa utan framtid! Men vad är det för historia vi förmedlar? Under museipedagogens besök i klassen används historia som förklaringsmodell för vår samtid. Vi ser på kulturmöten och händelseförlopp i Europa och funderar på vad nationalromantiken inneburit för synen på historia. Har den kanske till och med varit en grogrund för nazism och främlingsfientlighet i dag? Tillsammans ser vi på vad historia och historiesyn innebär. Vi ifrågasätter och diskuterar.

Tid: 60 minuter

Målgrupp: Högstadium–gymnasium

Pris: 550:-/klass

FOLK OCH FÅ PÅ LILLARYDSGÅRDEN

Upplev hur det kunde vara att leva i en bondefamilj på Lillarydsgården för 170 år sedan! Här provar vi på livet på en skogsbygdsgård både inomhus och utomhus. Vi besöker gårdens marker och husdjur, och får lära om kretslopp och självhushållning. Vi får ta del av sysslor på gården som att karda ull, kärna smör, mala säd, slå rep, bereda lin, odla och skörda. Allt efter årstidernas växlingar. Både natur- och kulturpedagog deltar.

16 april–12 oktober

Tid: 150 minuter

Målgrupp: Förskola–mellanstadium

Pris: 2000:-/klass

FREDRIKSDALS HUSDJUR

På Fredriksdal bevarar vi gamla svenska lantraser som rödkullor, linderödssvin och den nordsvenska brukshästen. De flesta raserna var vanliga i vårt land för 150 år sedan. Här ges en chans att lära mer om djuren, hur de bor och vad de äter. Vi lär oss om ekologisk djurhållning och hur ekologiskt kött produceras. Varför hade man förr lösa kaniner i ladugården och vad kan man använda en get till? Ta chansen att komma riktigt nära en häst. Vid önskemål fokuserar vi på ett djurslag med praktiska moment kopplade till temat. Programmet bokas med fördel under vintern då många av djuren finns i stallet.

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskola–mellanstadium

Pris: 1375:-/klass

TRÄD OCH TRÄ

Ett ämnesövergripande program där de olika ämnena kan kombineras efter önskemål.

Biologi: Träden presenteras med några spännande övningar och vi dramatiserar fotosyntesen, en av våra viktigaste ekosystemtjänster.

Hantverk: T ex täljning, pilslöjd, garnfärgning eller att göra kolkritor.

Folktro: Lyssna till spännande historier om väsen knutna till skogen som trollen och vättarna.

7 maj–2 oktober

Målgrupp: Förskola—mellanstadium

Tid och pris: Diskuteras efter upplägg

BESÖK I SMEDJAN

1888 byggdes Harlyckesmedjan i Ramlösa i Helsingborg. Den flyttades till Fredriksdal 1948. Välkommen att prova på att smida och skapa i järn. Smidets historia i Sverige började för snart 3000 år sedan och pågår fortfarande. Var fick man järnet från? Varför eldar man med kol och inte trä? Kan järnet återvinnas?

Tid: 2x60 minuter, halvklass

Målgrupp: Mellanstadium—gymnasium

Pris: 1100:-/klass

Se lärarhandledningen om Smedjan på Fredriksdals hemsida www.fredriksdal.se (För skolan/Idébank).

HANTVERK GENOM TIDERNÄ

Genom hantverk får man en ökad kunskap och förståelse för livet förr, men vi kan också lära oss om livet här och nu. Bristande naturresurser och slit och släng. Någonstans på vägen förlorade vi respekten för hur mycket tid och kunskap som ligger bakom tillverkningen av föremålen runt oss.

Ett praktiskt program med fokus på skapande processer i olika material. Det ger en ökad förståelse för materialens möjligheter och användningsområden.

- smida en spik i smedjan
- bereda lin
- slå ett rep av hampafibrer
- tillverka hushållsföremål som krokar av metalltråd i olika tjocklekar, så kallad luffarslöjd
- gamla tiders husdjur och dess användningsområden för mat och nödvändigheter
- arbeta med lera i keramikverkstaden i samarbete med Greta Pott
- tillverka papper och trycka text i samarbete med Grafiska museet

Målgrupp: Mellanstadium—högstadium

Tid och pris: Diskuteras efter upplägg



DÖDEN I VÅRA LIV

Programmet handlar om död och begravning i 1800-talets Skåne. Vårt förhållningssätt till sjukdomar, död och begravning har förändrats dramatiskt under de senaste 200 åren. Förr var det vanligast att man dog hemma och låg lik på gården, så att alla hann ta farväl av den döde. De praktiska sysslorna inför begravningen hörde nära ihop med den skräck de anhöriga hyste för gengångare och gastar. Eleverna får höra berättas om hur en begravning kunde gå till. Vi gör jämförelser med vårt förhållande till döden idag.

Tid: 90 minuter

Målgrupp: Högstadium—gymnasium

Kostnad: 825:-/klass

KÄRLEK, KROPP OCH SEX—I SLOTT OCH KOJA

Ett program som tar upp ungdom, sex och kärlek i Skåne från 1700-talet till i dag. Programmet är lämpligt som introduktion till teman kring sexualitet och hälsa. Vi kikar in i en skogsbygdsgränd från början av 1800-talet där smutsen är vardag och trängseln stor. Här handlar det om ungdom, förälskelse och hemliga mötesplatser, om synen på sex, preventivmedel och giftermål. Fanns det romantik och vad ansågs vackert på en man eller kvinna? Vi besöker också en högreståndsmiljö från 1700-talet där sinnligheten och sexualiteten bejakades, men där det också var viktigt att hålla sig inom sitt sociala skikt. Vi gör jämförelser med dagens Sverige, där sexualiteten är offentliggjord i media och ständigt i rampljuset.

Tid: 60 minuter

Målgrupp: Högstadium—gymnasium

Pris: 550:-/klass

LIVET I STADEN

Hur var det att vara barn och tonåring i staden i början av 1900-talet? Följ med på en spännande vandring längs stadsgatan och kika in i några hantverksmiljöer från sekelskiftets Helsingborg. Här får vi höra om tonåringar som fick arbeta från tidigt till sent, och uppleva en ung lärlings arbetsfyllda vardag i jakten på mästarbrevet. Vi tittar in i Hedströms affär, den tidens mingelställe, och hör om olika kunder, roliga inköp och bodknoddens vardag. Kanske besöker vi handskmakaren eller frisersalongen där tvåpojken arbetade och nya frisyrer klipptes till.

Tid: 60 minuter

Målgrupp: Lågstadium

Pris: 550:-/klass

Se lärarhandledningen om Handskmakarieret på Fredriksdals hemsida www.fredriksdal.se (För skolan/lidébank)

INDUSTRIELLA REVOLUTIONEN I HELSINGBORG

En levande vandring i stadskvarteren på Fredriksdal. Vad hände i Helsingborg under slutet av 1800-talet när ångkraften, gasen och elektriciteten totalt förändrade livet för helsingborgarna. Nu spirar arbetarrörelsen med nöjeslivet i folkparkerna, nöjesbadandet, men också trångboddheten i smutsiga arbetarbostäder.

Följ med på en spännande resa som varvas med en historisk skildring av en stad i rörelse och möten i dramaform med några av de helsingborgare som befann sig i staden när allt hände. Kanske möter du tvätterskan "Slabb-Emma" eller någon av konsulernas bekanta. Hur såg de på sin stad som förvandlades i snabb takt?

Tid: 60 minuter

Målgrupp: Högstadium—gymnasium

Pris: 550:-/klass

BOT OCH BÄTTRING

Välkommen till apoteket Kärnan på Fredriksdal med dess charmiga 1800-talsmiljö. Här kliver vi rakt in i en tid då piller trillades, växter stöttes, huggormar krossades, spanska flugor maldes, arsenik vägdes och där blodiglar var en del av det sortiment som man botade dåtidens sjukdomar med. Utomhus botaniserar vi bland medicinalväxter och tar del av läkekostens historia och medicinalväxternas användningsområden då och nu. Både natur- och kulturpedagog deltar.

14 maj—12 oktober

Tid: 2x45 minuter

Målgrupp: Högstadium—gymnasium

Pris: 1250:-/klass



HÖGTIDER

PÅSK I VÅRT HUS

Det är skärtorsdag hos mor Bengta på Ågård för 200 år sedan och stugan är fortfarande inte städad! Hon visar oss påskmaten på bordet med ägg i långa banor och berättar om häxorna och den tjuvmjolkande påskharen. Vi avslutar med härliga ägglekar utomhus. Med äldre elever samtalar vi om den kristna påsken och jämför med andra religioner.

19 mars—30 mars

Tid: 75 minuter, max 25 st

Målgrupp: Förskola (från 4 år)—högstadium

Pris: 700:-/klass

JUL I VÅRT HUS

Hur gick julen till på en skånsk bondgård för 200 år sedan? Fanns julgranen, jultomten och julklappen? Vi tittar in på Ågård och ser hur bondmoran dukat upp inför julen. Hur förberedde sig folket på gården inför julen? Det badades i grovköket. Grisen slaktades och ölet bryggdes. Matförråden fylldes med julmat som korv och lutfisk. Plötsligt dyker julbocken upp med julklappen i högsta hugg. Historier om julens magiska varelser vävs in i berättandet.

26 november—14 december

Tid: 60 minuter, max 25 st

Målgrupp: Förskola (från 4 år)—mellanstadium

Pris: 550:-/klass

MILJÖ OCH KLIMAT

MAT OCH KLIMAT

Vad kan jag som konsument göra för att minska min påverkan på miljön? Vi jämför vårt liv idag med livet på en 1800-talsgård. Hur har människans livsstil och jordbruk förändrats?

Vi diskuterar innebörden av växthuseffekten, varför man inte bör äta äpplen från Nya Zeeland i september och om kon verkligen är en miljöbov. Vi använder oss av värderingsövningar kring ekologisk odling och lokalproducerad mat för att förstå hur vi, genom medvetna val av mat, kan minska våra ekologiska avtryck och den globala uppvärmningen. Praktisk aktivitet och diskussion kring lagring av livsmedel t ex torkning och mjölksyrejäsning kontra djupfrysning och burkkonservering. Två pedagoger deltar.

20 augusti–12 oktober

Tid: 120 minuter

Målgrupp: Gymnasium

Pris: 1650:-/klass

DEN EKOLOGISKA GARDEROBEN

Det är många delar i klädernas liv som kan ge utsläpp av växthusgaser och miljöfarliga ämnen. Alltifrån odling, val av material, tvättning, färgning, blekning, torkning och transport. Vi besöker en 1800-talsgård och gör jämförelser med dagens och framtidens tankar kring kläder. Vi funderar kring ull, lin och hampa kontra bomull och syntetiska material, återbruk, slit och släng, second hand mm. Värderingsövningar och dialoger ingår liksom enkla hantverk kring ull- och linhantering. Två pedagoger deltar.

16 april–12 oktober

Tid: 120 minuter

Målgrupp: Högstadium

Pris: 1650:-/klass



NATUR OCH TRÄDGÅRD

VINTERFÅGLAR

Vi diskuterar varför vissa fåglar flyttar medan andra stannar kvar. Med hjälp av uppstoppade fåglar undersöker vi näbbar, fjädrar och fötter för att komma fram till deras olika levnadssätt. Vi tillverkar mat till stannfågeln och studerar dem på nära håll i tubkikaren. Programmet passar bra för er som deltar i vår fågelräkningstävling www.fredriksdal.se (För skolan).

9 januari—17 februari

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskola—mellanstadium

Pris: 1375:-/klass

VÅRFÅGLAR

Ett program med många annorlunda idéer om hur man kan arbeta kring fågeltemat. Vi lockar fåglar att sjunga och bygger bon till några olika arter. Vi lär oss känna igen några fågelarter och hur de låter. Med hjälp av en tubkikare studerar vi fåglarna på riktigt nära håll.

10 april—4 maj

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskoleklass—mellanstadium

Pris: 1375:-/klass

LIVET I DAMMEN

I dammarna på Fredriksdal myllrar det av liv. Vi fångar ryggsimmare, iglar, trollsländelarver och vattensalamandrar. Vi sorterar djuren och undersöker hur de anpassat sig för att äta, andas och leva i vatten och lyssnar till historier om deras liv och leverne. Ett utmärkt program för er som arbetar med vatten som tema, t ex årskurs 5 i Helsingborgs grundskolor som är med i Miljöverkstadens vattenprojekt.

10 april—12 oktober

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskola—mellanstadium

Pris: 1375:-/klass

SMÅKRYPSDETEKTIVER

Utrustade med lappar och säll ikläder vi oss rollen som småkrypsdetektiver. I jakten på nedbrytardjur kommer vi att stöta på skalbaggar, tusenfotingar, sniglar, snäckor och en och annan hoppstjärt. Hur kan vi se skillnad på ett rovdjur och ett nedbrytardjur? Resonemang kring kretsloppet i skogen och vilken funktion de olika djuren har.

10 april—12 oktober

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskola—mellanstadium

Pris: 1375:-/klass

BLOMMOR OCH BIN

LÄGRE STADIER

Vid ett besök i odlingen linnés 24 klasser diskuterar vi hur Linné systematiserade växterna och hur vi gör idag. Vi dramatiserar blommornas pollinering, befruktning och fotosyntes, viktiga ekosystemtjänster. I programmet passeras ängar, hagar och skogar där vi försöker lista ut hur olika blomtyper pollineras. Efter önskemål kan vi i linneansk anda så frön och pressa växter.

HÖGRE STADIER

Vid ett besök i odlingen Linnés 24 klasser diskuterar vi hur Linné systematiserade växterna och hur vi gör idag. Programmet kan efter önskemål ha olika inriktning: Naturen som skafferier, botanik kring husdjurens mat, ängen som fjärlsrestaurang eller växters sexualitet. Vi kan också arbeta med enkla bestämningsnycklar för att förstå hur de är uppbyggda och hur man använder dem.

10 april—12 oktober

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskoleklass—gymnasium

Pris: 1375:-/klass

SKÅNES VÄXTMILJÖER

På Fredriksdal finns norra Europas enda landskapsbotaniska trädgård med Skånes vilda växter samlade. Vi vandrar genom ett historiskt Skåne i miniatyr och funderar över hur landskapet har förändrats från 1800-talet fram till idag. Hur har utdikningar, konstgödning och storskalighet i jordbruket påverkat landskapets utformning och den biologiska mångfalden? Vi utgår från Skånes geologi och diskuterar hur olika växtmiljöer uppkommer och vilka faktorer som påverkar utvecklingen.

10 april—12 oktober

Tid: 60 minuter

Målgrupp: Gymnasium

Pris: 550:-/klass

SVAMP!

Välkomna att uppleva mångfalden av flera hundra nylockade svamparter. Vi resonerar kring vilken roll svampar spelar i naturens kretslopp och stiftar bekantskap med både läckra och lömska svampar. Ena halvan av klassen blir visade utställningen medan den andra halvan får prova att färga med svamp och att göra upp eld med fnöske från fnöskticken. Både natur- och kulturpedagog deltar.

11–23 september

Tid: 2x30 minuter

Målgrupp: Förskola–gymnasium

Pris: 825:-/klass

Endast visning av utställningen

2x30 minuter, halvklass

Pris 550:-/klass

KRYDDVÄXTER

En sinnesvandring i kryddträdgården där vi doftar oss fram och får höra historier om hur växterna har använts genom tiderna. Vilken krydda passar till lamm, potatissallad eller tomatsallad, vilka kan användas som medicin, vilka kan fungera som kärleksmedel och hur gör man ett eget örtsalt eller örtsocker? Vi tillagar örte och kryddar vinäger.

14 maj–12 oktober

Tid: 2x60 minuter, halvklass

Målgrupp: Gymnasium, restaurangutbildningen

Pris 1100:-/klass

SKÖRDETIDER

Med spade och grep får ni hjälpa till med skörden i Fredriksdals köksträdgård. Vi resonerar kring vilken del av växten vi äter och hur frön och frukter bildas. Dialog kring ekologisk odling, gödsling och hur man lockar nyttiga djur till sin odling.

20 augusti–21 september

Tid: 2x75 minuter, halvklass

Målgrupp: Förskoleklass–åk 5

Pris: 1375:-/klass

ÄPPELTIDER

Vi utgår från äppelutställningen med hundratalet äppelsorter som ger härliga sinnesupplevelser av färg, form och doft. Det godaste äpplet röstas fram och ni får lyssna till myter och folktro förknippade med äpplet. Med de äldre eleverna diskuterar vi biologisk mångfald, vikten av närproducerade livsmedel och ekologisk odling. Både natur- och kulturpedagog deltar.

19–30 september

Tid: 2x45 minuter

Målgrupp: Förskola–gymnasium

Pris: 1250:-/klass

Endast visning av utställningen, med några praktiska inslag.

2x45 minuter, halvklass

Pris: 825:-/klass

Mer inspiration kring temat Äpple finns i en lärarhandledning på Fredriksdals hemsida, www.fredriksdal.se (För skolan/Idébank)



LOVAKTIVITETER

PÅSKFEST

Fredriksdals häxor hälsar alla små påskkäringar och påskgubbar välkomna till en hejdundrande påskfest på Blåkulla. Varje barn tar med sig färgglada tygtrasor i storlek 30x3 cm, två hårdkokta omålade ägg och ett enkelt skrammelinstrument. Vi färgar ägg, leker ägglekar, blir påsksminkade, möter kloka gumman, gör "äggsperiment" och hälsar på husdjuren.

Tid: Skärtorsdag 5 april kl 9.30–12

Plats: Gräsmattan bakom stadskvarteren

Pris: Gratis för skolklasser med lärare

VÄSENVANDRING

En ruskigt spännande vandring på ett mörkt Fredriksdal befolkat av väsen ur den svenska folktron. Den magiska Väsenvandringen är öppen för alla från 6 år och uppåt. Turen tar ca en timme.

Tisdag 30 oktober och onsdag 31 oktober

Start mellan kl 17 och 20.20. Biljettpris vuxen

125:-, barn under 18 år 35:-. Endast förköp.

www.ticnet.se



LÄRARFORTBILDNING

Vi skräddarsyr kompetensutveckling för lärarlag. Välj dag och tema så planerar vi dagen tillsammans. Pris 1 500:-/timme och grupp för lärarlag upp till 15 personer. För större grupper pris enligt överenskommelse. Bokning: karin.hjelmer@helsingborg.se
Tel 042-104506

Ni kan också anmäla er till något av våra nedanstående förutbestämda datum.

Pris: 500:-/person.

VINTERFÅGLAR

Välkommen till en eftermiddag där du får massor av idéer till hur du kan arbeta kring fåglar utomhus på vintern. Lämplig för dig som deltar i vår fågelräkningstävling. Se mer på www.fredriksdal.se (För skolan).

19 januari, kl 13–16.30,

sista anmälningsdag 16 januari

Målgrupp: Pedagoger i förskola–mellanstadium

Pris: 500:-/person

Bokning: bokning.fredriksdal@helsingborg.se

Tel 042-10 45 05

MATEMATIK I FÖRSKOLAN – ATT LÄRA IN UTE

En uppskattad kurs som ges igen för er som inte fått chansen. Med naturen som utgångspunkt arbetar vi med grundläggande matematiska begrepp, språket, sortering och mönster i lekform. Vi utgår från boken "Leka och lära matematik ute – förskolan" och arbetar med praktiska övningar med hela kroppen och alla sinnen.

Tid: 22 mars eller 11 april kl 13–16.30

Sista anmälningsdag: 14 dagar innan

Målgrupp: Pedagoger i förskola

Pris: 500:-/person

Bokning: bokning.fredriksdal@helsingborg.se

Tel: 042 – 10 45 05

MATEMATIK I GRUNDSKOLAN – ATT LÄRA IN UTE

Genom att använda oss av naturen och det vi finner i den lär vi oss grundläggande matematik, geometri, statistik, ekvationer och löser kluriga frågor. Vi använder oss av olika lekar, spel eller utmaningar och övar på vår samarbetsförmåga i par eller grupper. Vi utgår ifrån boken "Att lära in matematik ute" och arbetar med hela kroppen och

alla sinnen för att lösa våra uppgifter.

Målgrupp: Lärarlag lågstadium–mellanstadium

Bokning: karin.hjelmer@helsingborg.se

Tel 042-10 45 06

ATT LÄRA SVENSKA UTE I GRUNDSKOLAN

Med naturen som utgångspunkt ges inspiration till hur man kan lägga upp lärande i svenska genom lek och upplevelser utomhus. Övningarna är hämtade ur boken "Att lära svenska ute" och tar upp bl a kreativt berättande, läsa, lyssna och förstå samt ord och bokstäver. Vid utevistelse utgår lärandet från autentiska miljöer och den muntliga kommunikationen ingår som en naturlig del. Alla övningar är kopplade till kursplanemålen för svenska i grundskolan.

Målgrupp: Lärarlag lågstadium–högstadium

Bokning: karin.hjelmer@helsingborg.se

Tel 042-10 45 06

ATT ANVÄNDA SKOLANS NÄRMILJÖ I UNDERVISNINGEN

Anlita museets pedagoger för att få idéer kring hur förskolans/skolans närmiljö kan ingå i det pedagogiska arbetet med eleverna. Vi undersöker vilka växter, djur, bergarter, jordarter och vilka historiska spår som finns i närmiljön och ger idéer om hur de kan användas i skolans olika ämnen.

Målgrupp: Lärarlag förskola–högstadium

Bokning: karin.hjelmer@helsingborg.se

Tel 042-10 45 06

ATT ODLA PÅ SKOLGÅRD

Vad lämpar sig att odla på en skolgård?

Vi ger råd om hur ni ska komma igång med odlingar på förskolegården/skolgården och hur ni kan använda växterna i det pedagogiska arbetet. Välj ett eller flera teman: kryddväxter, köksväxter, nyttoväxter, fjärrilsväxter, rosor eller blombiologiväxter.

Målgrupp: Lärarlag förskola–gymnasium

Bokning: karin.hjelmer@helsingborg.se

Tel 042-10 45 06

UTOMHUSPEDAGOGIK 7,5 HÖGSKOLEPOÄNG

Kurserna genomförs av pedagoger från Fredriksdal museer och trädgårdar, Miljöverkstaden och Linköpings universitet. Mer information i Linköpings universitets kurskatalog. Kurserna genomförs i Helsingborg.

Utomhuspedagogik med inriktning mot natur- och kulturmiljöer.

*Målgrupp: Pedagoger i förskoleklass—åk 6
Höstterminen 2012—vårterminen 2013*

NO-ämnen med

utomhuspedagogisk inriktning.

*Målgrupp: Pedagoger i högstadiet
Höstterminen 2012—vårterminen 2013*

UTSTÄLLNINGAR

FJÄRIL VINGAD

5 MAJ—2 SEPTEMBER

En fotoutställning med Anna Claréns fantastiskt vackra närbilder på fjärilar i starka färger. Bilderna är inte konkret beskrivande av fjärilen som djurart, utan snarare berättar de om fjärilen som en poetisk symbol för livet, döden och pånyttfödelsen.

Plats: Herrgårdens södra flygel

FJÄRILSVERKSTAD

5 MAJ—12 OKTOBER

En interaktiv utställning där man kan studera fjärilarna ingående och fascineras av deras förvandlingsnummer från oansenligt ägg, krypande larv, stel puppa till fullbildad fladdrande fjäril. Rummet fylls av spännande aktiviteter, lekar och spel.

Plats: Herrgårdens norra flygel

BEVINGAT

15 JUNI—5 OKTOBER

Amatörentomolog Cecilia Andersons fjärilssamling och fjärilinspirerade föremål ur Helsingborgs museers samling.

Plats: Studierummet, Kulturmagasinet

SVAMP!

11—23 SEPTEMBER

Välkomna att uppleva svamparnas spännande värld! I denna pedagogiska utställning visas hundratals svampar från de skånska skogarna och deras ekologi, levnadssätt och användningsområden.



Här berättas om lömskt och läckert, om allt från sporer till fnöske. Arbetsuppgifter finns att hämta på Fredriksdals hemsida.

Lärare som vill besöka utställningen på egen hand med fler än 7 elever, måste boka besöket i förväg, tel 042-104500. Här bokas även elevprogram. Se Elevprogram sidan 12.

Plats: Prästgårdens samlingsal

ÄPPELTIDER

19–30 SEPTEMBER

Utställning om äpplen och päron i södra herrgårdsflygeln.

En kärnfull utställning med hundratals äpple- och päronsorter med namn som Taffelpäron, Astrakan, Pomona och Snövit. Njut av ljuvliga dofter och förundras över rikedomerna av färg och form. En lärarhandledning kring temat "Äpplet" finns att hämta på Fredriksdals hemsida.

Lärare som vill besöka utställningen på egen hand med fler än 7 elever, måste boka besöket i förväg, tel 042-104500. För bokning av elevprogram se sidan 12.

Plats: Södra herrgårdsflygeln

FREDRIKSDAL PÅ EGEN HAND

På Fredriksdal ryms både kultur- och naturhistoria. Här finns såväl hus och gårdar, som trädgårdar, parker och det skånska landskapet. Allt samlat som ett historiskt Skåne i miniatyr.

Med hjälp av lärarhandledningar finns det mycket för dig som lärare att på egen hand utforska med din klass på Fredriksdal.

Idéerna finns samlade på Fredriksdals hemsida, www.fredriksdal.se (För skolan/Idébank).

I lärarhandledningarna ges ofta idéer även till förberedelse och efterarbete i samband med ett besök.

KULTURHISTORISKA MILJÖER

På Fredriksdal ligger herrgården från 1787 på ursprunglig plats. Dessutom finns gårdar och byggnader från 1800-talets skånska landsbygd med bland annat smedja, skvaltkvarn, malttorka och såg. Här kan man också vandra genom ett 15 ha stort skapat skånskt historiskt landskap bestående av skogsbygd, risbygd och slättbygd. Lillarydsgården ligger i skogsbygden. Stads kvarteret är flyttat från det centrala Helsingborg och visar hur den typiska stadsbildens såg ut i början av 1900-talet med t ex handskmakeri, urmakeri och apotek.

SKÅNES VÄXTMILJÖER

Besök den 6 ha stora landskapsbotaniska trädgården med Skånes växtmiljöer som ängar, skogar och havsvik.

BLOMMOR

I den Systematiska trädgården odlas Skånes vildväxande arter systematiskt efter släkt och familj. Under året färdigställs en omläggning och förnyelse. Med hjälp av ett register, placerat centralt i systematiska trädgården, kan du hitta den växt du letar efter. En lärarhandledning om värväxter finns på Fredriksdals hemsida www.fredriksdal.se (För skolan/Idébank).

Blombiologi. Mellan den 15 april och 15 oktober kommer växter som berättar något kring blombiologi att märkas ut i den systematiska trädgården. Det handlar om pollinering, befruktning samt frö- och fruktspridning. När vädret tillåter på våren sätts vår bikupa med levande bin ut. Här kan binas arbete med att samla nektar följas.

I En frösaga avslöjar vi blommornas hemligheter. Frösagan berättar hela historien om växtens väg från frö till frö. Här kan stora och små på ett lekande sätt lära mer om blommors biologi. Träskulpturer visar vägen bland ståndare och pistiller.

I Nyttoväxträdgården odlas växter som människan har använt sig av genom tiderna för att t ex färga garn, göra tyg, till kosmetika och medicin.

NATUR- OCH KULTURSTIGAR

Natur- och kulturstigarna löper i olika slingor genom vårt vackra Fredriksdal. Facit till frågorna finns att hämta i entrén och i Kulturmagasinet reception.

VINTERBIOLOGI

Tipspromenad med frågor om hur växter och djur klarar vintern. Stigen löper genom landskapsbotaniska trädgården.

10 januari—26 februari

Målgrupp: Grundskola—gymnasium

Start: I engelska parken mitt emot köksträdgården

TRÄD OCH BUSKAR, VINTERTID

På en promenad genom landskapsbotaniska trädgården passerar några av våra vanligaste vildväxande träd och buskar. På informativa skyltar lär vi oss känna igen deras vinterknoppar. Avslutningsvis finns en teststig för att prova nyvunna kunskaper.

10 januari—26 februari

Målgrupp: Mellanstadium—gymnasium

Start: I engelska parken mitt emot köksträdgården

TRÄD OCH TRÄ

I denna vandring ges en presentation av våra vanligaste vildväxande träd och buskar. Här får vi reda på vad träden och buskarna har använts till genom tiderna och vad de används till idag. I små trämontrar visas både trähantverk och annat spännande.

15 april—15 oktober

Målgrupp: Mellanstadium—gymnasium

FREDRIKSDALSRUNDAN—ETT LJUDÄVENTYR FÖR BARN OCH VUXNA

Upplev Fredriksdal på egen hand tillsammans med Nic Schröder, känd bl a från SVT:s sommarlovsprogram. En audioguide lånas till varje elev i entrén mellan april till september (kan vara bra att boka i förväg för säkerhets skull). I egen takt kan vi lyssna till 25 olika platsers historia på Fredriksdal. Tjuvlyssna när franska och engelska parken bråkar, följ den rafflande frågesporten mellan gräsanden och rörhönan eller träffa stenålderskocken Bramsur. Ljudäventyret finns på svenska och danska.

KLURIGA KURRES TIPSPROMENAD

Tipspromenad med frågor om natur och kultur.

15 april—15 oktober

Målgrupp: Lågstadium—gymnasium

Start: Utanför Grafiska museet



BOKNING OCH INFORMATION

Team-chef Karin Hjelmér (biolog)

tel 042-10 45 06 eller 10 45 00

e-post: karin.hjelmer@helsingborg.se

Museipedagog Lina Bomark (biolog)

tel 0732-31 11 21 eller 042-10 45 00

e-post: lina.bomark@helsingborg.se

Museipedagog Åsa Jansson (etnolog)

tel: 042-10 45 07 eller 10 45 00

e-post: asa.jansson@helsingborg.se

Museipedagog Ricky Wrentner (arkeolog)

tel: 042-10 45 56 eller 10 45 00

e-post: ricky.wrentner@helsingborg.se

PRISER

Eleverprogram

550:-/60 minuter, en pedagog

825:-/60 minuter, två pedagoger

Högre avgift om fler pedagoger ingår.

Max 30 elever/program om inget annat anges.

Halvklass högst 15 elever.

Läraryrfortbildning

1 500:-/timme för lärarlag om 8–15 personer.

Läraryrfortbildning

Till förutbestämda datum: 500:-/deltagare

Förskolor och skolor till och med gymnasium, inkl medföljande lärare, går in gratis på Fredriksdal.

PRAKTISKA UPPLYSNINGAR PÅ FREDRIKSDAL

För att Fredriksdal unika anläggning ska bevaras och alla ska kunna njuta av den, ber vi er följa nedanstående regler.

- Fredriksdal är öppet för förskolor och skolor vardagar från kl 8 på morgonen. Ingång genom Kulturmagasinet grind. Vänligen kontakta receptionen i Kulturmagasinet när ni går in och ange hur många ni är. Allt för vår statistik. Under våra ordinarie öppettider ingång genom huvudentrén.
- Klassläraren är ansvarig för eleverna och ska ha uppsikt över dem.
- Medhavd matsäck kan ätas utomhus vid uppsatta bord, och på klippta gräsytor, eller inomhus i herrgårdens norra flygel.
- Alla växter är fridlysta på Fredriksdal och får därför inte plockas. Detta gäller även frukt och bär.
- Om ni funderar på egna arrangemang på Fredriksdal, var vänlig kontakta någon av pedagogerna först.
- Det är inte tillåtet att klättra i träd eller att på egen hand häva i dammarna. Det finns ett hävningsprogram att boka av pedagogerna.
- Visa husdjuren respekt och hänsyn. Gå inte in i hagarna. En del djur kan känna sig hotade och vill då försvara sig. Endast våra djurskötare får mata djuren.
- Byggnaderna och deras inredning ingår i museets samlingar, var rädd om dem.

Med reservation för ändringar i programmet

BESÖKSADRESS

Gisela Trapps väg 1, Helsingborg

POSTADRESS

Fredriksdal museer och trädgårdar
251 89 Helsingborg

2 km nordost om Helsingborgs stadskärna
Buss 1 och 7, hållplats Juelsgatan
(Fredriksdal entrén)

www.fredriksdal.se

ENTRÉN ÖPPEN DAGLIGEN

Okt—mars 11.00—16.00

April och september 11.00—17.00

Maj—augusti 10.00—18.00

Stängt julafton, juldagen och nyårsafton

OBS!

Dessutom öppet för förskolor och skolor vardagar från kl 8.
Ingång genom Kulturmagasinetns grind. Ring på receptionen.



FREDRIKSDAL
MUSEER OCH TRÄDGÅRDAR
042 104500 WWW.FREDRIKSDAL.SE